

Svensk studie: Detta är den vanligaste våldtäktsdömde

BROTTSFÖREBYGGANDE RÅDET Publicerad 25 feb 2021 kl 20.30, uppdaterad kl 22.51

Så många brott anmäldes i Sverige 2019

Brottsstatistik 2019 från Brottsförebyggande rådet.

PREMIUM Antalet anmälda våldtäkter har sedan millennieskiftet ökat kraftigt. Men vilka är männen bakom statistiken?

Forskare från Lunds universitet har tittat på drygt 3 000 dömda män för att bättre förstå vad de har gemensamt.

Studien visar bland annat att 60 procent är första eller andra generationens invandrare och att nära hälften tidigare dömts för våldsbrott.

Jenny Strindlöv

Dela Kopiera länk

Mer av det bästa från Expressen. [Mer Premium hittar du här.](#)Antalet anmälda våldtäktsbrott ökade med 44 procent mellan 2010 och 2019, enligt [statistik från Brottsförebyggande rådet](#), Brå.

8 820 våldtäkter och våldtäktsförsök rapporterades år 2019 till polisen.

Nu har en grupp forskare från Lunds universitet identifierat och kartlagt olika egenskaper och bakgrundsfaktorer hos samtliga dömda våldtäktsmän mellan 2000 och 2015. Någon liknande studie har aldrig tidigare gjorts.

Ardavan Khoshnood, kriminolog och docent i akutsjukvård vid Lunds universitet, ger utifrån forskningsresultaten sin bild av den typiska våldtäktsmannen:

– Det är en man med invandrarbakgrund född i mitten på 70-talet som gått ut gymnasiet och har en relativt låg inkomst. Han har möjligen besvär med alkohol eller droger och är dömd tidigare men bara vid ett tillfälle och det kan lika gärna röra sig om snatteri som grövre brott.

Vanligast med invandrarbakgrund

Majoriteten – 60 procent – av gärningsmännen är antingen första eller andra generationens invandrare. Hälften är födda utomlands.

MEST SETT

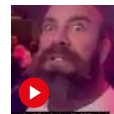
LIVE-TV: Senaste nyheterna med Expressen TV

Följ senaste nytt i Expressen TV – vi sänder direkt mellan 07 och 23 varje vardag och mellan 11 och 20 på helger.

CORONAVIRUSET

Mattias Karlsson svårt sjuk i Covid-19

NYHETER

Här festar Jan Emanuel när nattklubbar öppnade

SENASTE NYTT

- 9 min** **PREMIUM** Talangens kritik - trots sitt mål: "Mycket kan bli bättre"
- 17 min** Tränarna fick nog – han tog inte chansen
- 21.41** Pojkar på knivränades på sina mopeder
- 21.33** Straffmål bortdömt – föll efter dramatik
- 21.20** Backen kvitterade – förlängde kontraktet
- 21.19** Frölunda vann – efter förlängning
- 21.14** Sjuåringar skriver på avtal för skoldatorer – kan bli skyldiga
- 20.27** Fares flydde från Syrien – tvingas på straffavgift
- 20.00** Sanningen bakom "Kastanjemannen"
- 18.08** Mystiska fyndet i "Husdrömmar"

– Det här med invandrarbakgrund var ingenting vi undersökte specifikt, utan bara en av alla variabler. Men proportionerna här var något vi förvånades över, säger Kristina Sundquist, professor i allmänmedicin och klinisk epidemiologi vid Lunds universitet.

Hälften av alla dömda våldtäktsmän har tidigare dömts för våldsbrott, och en tredjedel gick på någon form av socialbidrag. De bor oftare än andra i ett socialt utsatt område och har lägre IQ än genomsnittet. Det där med IQ ska dock tas med en nypa salt eftersom det med hjälp av mönstringsdata bara gått att få fram statistik för två tredjedelar av gärningsmännen.

Forskarna har genom studien kunnat identifiera två olika typer av våldtäktsmän.

– Den ena gruppen har en kriminell karriär bakom sig och lider ofta av missbruk och psykiska sjukdomar. De lever lite på samhällets baksida med bidragsberoende, dåliga skolbetyg, lägre IQ och lägre stresskänslighet, säger Kristina Sundquist.

Den andra gruppen – vilken utgör majoriteten av gärningsmännen – är dock sådana som lättare slinker under radarn och är svårare att upptäcka. De är inte kända av polisen sedan tidigare.

En tidigare okänd grupp

– Det är lite överraskande att vi har personer som inte har någon kriminell karriär bakom sig men som ändå kan begå så här grova våldsbrott, säger Ardavan Khoshnood.

Han menar att det påverkar vilka förebyggande åtgärder som kan vara relevanta att sätta in.

– Det här rör sig om en stor grupp som vi inte känner till sedan tidigare. De har kanske dömts för snatteri någon gång för många år sedan, men i övrigt aldrig begått något brott. Hur kommer vi åt de här personerna? Eller är det så att alla människor, oavsett bakgrund, kan begå våldtäkt och att det är omöjligt att förebygga deras brottslighet?

Att den större gruppen dömda våldtäktsmän inte har tidigare brottslighet eller kända sociala problem i bagaget bör rimligtvis påverka arbetet hos polisens gärningsmannaprofilgrupp, menar Ardavan Khoshnood.

– Vanligtvis utgår de från statistik om vilka brott den här typen av gärningsmän tidigare begått. Men här har vi plötsligt en klass som knappt har begått någon brottslighet tidigare och som inte är speciellt socialt utsatta. Detta är den största gruppen våldtäktsmän, och det är människor som samhället missar. Det är bekymmersamt.

OM STUDIEN

En forskargrupp vid Lunds universitet har kartlagt olika variabler och egenskaper hos samtliga (3039) personer dömda för våldtäkt, grov våldtäkt och försök till våldtäkt mellan år 2000 och 2015.

Några av resultaten:

- * 46.1 procent hade tidigare begått våldsbrott.
- * 36.8 procent hade tidigare dömts för stöld eller brott mot egendom.
- * 32.5 procent gick på någon form av socialbidrag.
- * 15.9 procent hade minst en psykisk störning.
- * En femtedel hade problem med alkohol och/eller droger.
- * Det vanligaste födelseåret för våldtäktsmännen var 1976.
- * Knappt hälften var födda utanför Sverige. Av dessa var det vanligast (34,5 procent) att man föddes i Mellanöstern/Nordafrika, därefter Afrika minus Nordafrika (19,1 procent), sedan Östeuropa (15 procent).

Källa: "Swedish rape offenders – a latent class analysis", en studie av Ardavan Khoshnood, Henrik Ohlsson, Jan Sundquist och Kristina Sundquist. Publicerad i [Forensic Sciences Research](#), 22 Feb 2021.